

ΚΑΛΗΤΕ ΧΩΡΟ

ΣΤΟ

ΑΙ

Η πλήρης και συνετή αξιοποίηση της τεχνολογίας Artificial Intelligence (AI) μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη στο επιχειρείν αλλά και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Το γεγονός αυτό γίνεται ολοένα και πιο αντιληπτό, όμως η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) στην Κύπρο βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο. Ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, Νικόδημος Δαμιανού και ο αντιπρόεδρος του CITEA, Γιώργος Μαλέκκος, μιλούν για στόχους και στρατηγικές ενσωμάτωσης όσων επιτάσσει η συγκεκριμένη τεχνολογική εξέλιξη.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΜΙΛΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Ενδεικτική είναι η επισήμανση του Νικόδημου Δαμιανού, ο οποίος επικαλείται τα πιο πρόσφατα στατιστικά στοιχεία από την Eurostat (2021): «Αν και χρονολογούνται, έδειξαν ότι η χρήση της TN στην Κύπρο βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο, καθώς μόλις το 3% των επιχειρήσεων φαίνεται να αξιοποιούν λύσεις AI και αυτό όχι αποκλειστικά για την παραγωγή τελικών προϊόντων ή υπηρεσιών». Εκφράζει, ωστόσο, τη βεβαιότητα πως είναι θέμα χρόνου η σταδιακή ενσωμάτωσή της σε όλες τις εσωτερικές και εξωτερικές λειτουργίες των εταιρειών, καθώς έχουν αντιληφθεί τα οφέλη που συνεπάγεται μία τέτοια επένδυση. Προχωρώντας μάλιστα ένα βήμα παραπέρα, ο υφυπουργός χαρακτηρίζει την TN ως εργαλείο αποδοτικότητας, παραγωγικότητας και καινοτομίας, το οποίο προσφέρει λύσεις καίριες για την κερδοφορία, την προσαρμοστικότητα και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και προσθέτει: «Μέσω της αυτοματοποίησης, της αποτελεσματικής ανάλυσης δεδομένων αλλά και των νέων δυνατοτήτων που προσφέρει η Γενετική TN (Generative AI), μπορεί να αξιοποιηθεί σε όλο το φάσμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας, βελτιώνοντας ουσιαστικά παραμέτρους όπως η λήψη αποφάσεων και η εμπειρία των πελατών, επιτυ-

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΛΕΚΚΟΣ

«Βρισκόμαστε σήμερα στη διαδικασία αναθεώρησης της εθνικής στρατηγικής για την TN. Αυτή θα περιλαμβάνει μέτρα για ενσωμάτωσή της σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και πρωτοβουλίες κατάρτισης»

N. Δαμιανού

«Όταν ήρθε το αυτοκίνητο, σταδιακά οι αμαξάδες έχασαν τη δουλειά τους. Αλλά σκεφτείτε πόσες άλλες δουλειές δημιουργήθηκαν με την έλευση αυτής της τεχνολογίας. Ομοίως τώρα με το AI»

G. Μαλέκκος

χάνοντας παράλληλα εξοικονομήσεις πόρων και ενέργειας».

ΑΜΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΣΕ ΚΑΘΕ ΤΟΜΕΑ

Ιδιαίτερα καταποτιστικός για το τι τεκναιείται στην Κύπρο είναι και ο αντιπρόεδρος του CITEA, Γιώργος Μαλέκκος. Εξηγεί ότι το AI έχει αρχίσει να εισχωρεί στις κυπριακές επιχειρήσεις, αλλά η έκταση και ο τρόπος αξιοποίησής του διαφέρει ανάλογα με τον τομέα. Αναφέρει συγκεκριμένα ότι σε τομείς όπως οι τράπεζες, οι τηλεπικοινωνίες και η λιανική πώληση, το AI χρησιμοποιείται για την ανάλυση δεδομένων, τη βελτιστοποίηση της πελατειακής εμπειρίας - αυτό που ακούμε συχνά σαν customer Experience - και την αυτοματοποίηση διαδικασιών. Στην Κύπρο, σημειώνει, δεν αξιοποιείται στον ίδιο βαθμό με άλλες χώρες, αλλά διαφαίνονται μεγάλες προοπτικές, ειδικά όταν γίνουν κατανοητά πλήρως τα πλεονεκτήματα χρήσης του. Από την άλλη όμως, υποδεικνύει, υπάρχουν τομείς, όπως αυτός της εκπαίδευσης, που λόγω των γνωστών ιδιαίτερων προβλημάτων τους θα αργήσουν πολύ να εντάξουν το AI. Προειδοποιεί πως αυτό θα έχει καταστροφικά αποτελέσματα, εκφράζοντας, ωστόσο, την ετοιμότητα του CITEA να κάνει ότι είναι δυνατόν για να υπάρξει επιτάχυνση.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ AI

Το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής βρίσκεται σήμερα στη διαδικασία αναθεώρησης της εθνικής στρατηγικής για την TN. Αυτή θα περιλαμβάνει μέτρα για ενσωμάτωσή της σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, καθώς και πρωτοβουλίες κατάρτισης για τη διαμόρφωση του εξειδικευμένου ταλέντου που απαιτείται για την ευρεία και επιτυχημένη υιοθέτησή της. Ταυτόχρονα, συμμετέχει στις διεργασίες για διαμόρφωση κανονισμού με επίκεντρο την ασφαλή και αξιόπιστη χρήση του AI σε ευρωπαϊκό επίπεδο (AI Act), ο οποίος θα ακολουθεί μία προσέγγιση διαβάθμισης της ασυμπρότητας των κανόνων αναλόγως της σοβαρότητας των εγκυμονούντων κινδύνων. Κατά τον υφυπουργό, η υιοθέτηση του κανονισμού αναμένεται να τονώσει τις επενδύσεις αλλά και

την καινοτομία στον τομέα της TN, διασφαλίζοντας παράλληλα τον σεβασμό προς τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αξίες της Ευρώπης.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

Την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού για AI τεχνολογίες αναδεικνύει ο αντιπρόεδρος του CITEA, σημειώνοντας πως πρόκειται για ένα σοβαρό θέμα που αντιμετωπίζουμε στην Κύπρο αλλά και σε γενικότερο επίπεδο. Αναφέρεται επ' αυτού στις δράσεις που αναλαμβάνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Όπως αναφέρει, η ΕΕ, αφουγκραζόμενη τις προκλήσεις αυτές, όρισε το 2023 ως το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων, επιδιώκοντας να ανταποκριθεί στις ανάγκες της αγοράς εργασίας με προγράμματα skilling up, δηλαδή αναβάθμισης δεξιοτήτων του υφιστάμενου προσωπικού. Σύμφωνα με τον κ. Μαλέκκο, ο CITEA αποτελεί ενεργό μέλος μιας κοινοπραξίας που συνεργάζεται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος LEVEL UP, το οποίο προσφέρει δωρεάν εκπαίδευση σε άτομα που θέλουν να κερδίσουν καινούργιες δεξιότητες. Παροτρύνει δε τις επιχειρήσεις να εκμεταλλευτούν το πρόγραμμα αυτό για το προσωπικό τους, διαβεβαιώνοντας ότι θα τις βοηθήσει στην προσαρμογή τους στις νέες απαιτήσεις της αγοράς. Επιπλέον, σημειώνει, η δημιουργία συνεργασιών με ειδικούς στο AI θα τις βοηθήσει να αντλήσουν γνώση, πόρους και καινοτομίες, κάτι που σημαίνει εξοικονόμηση χρόνου και χρήματος. «Με τη βοήθεια των ειδικών μπορούν να αξιολογήσουν πού και πώς το AI μπορεί να βελτιώσει τις υπάρχουσες επιχειρηματικές διαδικασίες τους, πώς μπορούν αυτές να αυτοματοποιηθούν, πού δύνανται να έχουν ειδική και επιστημονική ανάλυση των δεδομένων τους, να εντάξουν πιο καλή διαχείριση προσωποποιημένης εξυπηρέτησης πελατών και άλλα συναφή. Με το AI διανοίγονται τεράστιες προοπτικές για τις εταιρείες, οι οποίες θα αντιληφθούν πόσα ανεκμετάλλετα δεδομένα διαθέτουν και πώς μπορούν να τα αξιοποιήσουν προς όφελός τους», υπογραμμίζει.

Η ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΕΤΑΙ

Ένα από τα μεγάλα ζητήματα που τίθενται επί τάπητος όταν μιλάμε για TN, είναι οι ανησυχίες που εκφράζονται για κατάργηση θέσεων εργασίας. Ωστόσο, τόσο ο υφυπουργός όσο και ο αντιπρόεδρος του CITEA, τοποθετούν το θέμα σε μια άλλη διάσταση που αφορά ουσιαστικά στη μετεξέλιξη της αγοράς εργασίας. Χαρακτηριστική η εξής αναφορά του κ. Δαμιανού: «Κάποια επαγγέλματα σταδιακά καταργούνται, πολλά περισσότερα όμως δημιουργούνται». Εξηγεί περαιτέρω ότι η παγκόσμια αγορά εργασίας βιώνει τα τελευταία χρόνια ριζικές αλλαγές, ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής επανάστασης και όχι μόνο, με αποτέλεσμα να διαφοροποιείται ο τρόπος εκτέλεσης των διάφορων εργασιών. Αναφέρεται στην πρόσφατη Έκθεση Future of Jobs του Παγκοσμίου Οικονομικού Φόρουμ (Απρίλιος 2023), η οποία αναφέρει ότι μέχρι το 2027 θα έχουν καταργηθεί πάνω από 83 εκατ. θέσεις εργασίας, ενώ 69 εκατ. νέες θα δημιουργηθούν σε επαγγέλματα τεχνολογίας και ειδικότερα στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης. Όπως παρατηρεί ο υφυπουργός, αυτό που διασφαλίζει την προστασία του ανθρώπινου μας δυναμικού είναι ο επαναπροσδιορισμός της εκπαίδευσης και η επένδυση στις νέες δεξιότητες που απαιτεί η σύγχρονη αγορά εργασίας. Δεξιότητες που θα εστιάζουν στην εξειδίκευση και θα εξοπλίζουν τους νέους - αλλά και τους παλαιότερους - με τα κατάλληλα εφόδια για να συμμετέχουν ενεργά στη νέα ψηφιακή εποχή. Για να επισημάνει ότι το σοβαρότερο θέμα είναι η εξειδίκευση και η επανεκπαίδευση σε αυτό τον τομέα, ενώ όπως και σε κάθε νέα τεχνολογία, η ουσία έγκειται στο πώς θα αξιοποιηθεί και θα εφαρμοστεί. Αν καλέσεις μία μηχανή AI να απαντήσει σε αυτό τον προβληματισμό, θα σου πει πως «ο φόβος ότι η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να επηρεάσει τις θέσεις εργασίας είναι βάσιμος και αποτελεί αντικείμενο συζήτησης παγκοσμίως». Ο κ. Μαλέκκος εκφράζει τη διαφωνία του, παραθέτοντας το ακόλουθο παράδειγμα: «Όταν ήρθε το αυτοκίνητο, σταδιακά οι αμαξάδες έχασαν τη δουλειά τους. Αλλά σκεφτείτε πόσες άλλες δουλειές δημιουργήθηκαν με την έλευση αυτής της τεχνολογίας, όπως, μηχανικοί, εταιρείες πώλησης ελαστικών, ταξί, πρατήρια βενζίνης και τόσα άλλα». Με άλλα λόγια, σημειώνει, η τεχνολογία μπορεί μεν να καταργεί πολλές δουλειές, αλλά δημιουργεί ανάγκες για πολύ περισσότερες: «Αυτό σημαίνει ότι σίγουρα θα χρειαστούν reskilling πολλά είδη εργασίας». Εκφράζει τέλος την πεποίθησή ότι μια επίχειρηση στην Κύπρο, με τη σωστή χρήση της TN, μπορεί να εφαρμοστεί λύσεις που με μικρό κόστος θα φέρουν υψηλά αποτελέσματα.